

Eerste Kamer *der Staten-Generaal*

Toespraak tijdens de Nieuwjaarsontvangst van Zijne Majesteit de Koning in het Koninklijk Paleis te Amsterdam op 13 januari 2015 door de Voorzitter van de Eerste Kamer, Mr. A. Broekers-Knol

Majesteit,

Ik wilde mijn toespraak vandaag beginnen met te zeggen dat Nederland een veelbewogen jaar achter de rug heeft in 2014. Daarbij had ik specifiek het oog op de ramp met MH17, waarbij zoveel onschuldige slachtoffers zijn gevallen en die voor de nabestaanden zoveel leed heeft veroorzaakt en nog steeds veroorzaakt. Inmiddels zijn we allemaal opgeschrikt door de laffe aanslagen in Parijs vorige week. De aanslag op het weekblad Charlie Hebdo, op de pers, raakt het hart van de democratie: de vrijheid van meningsuiting.

Dat brengt mij meteen bij de rechtsstaat. Ons weerwoord op dit soort brute gewelddadigheden kan alleen maar zijn dat we zorgen dat we pal blijven staan voor onze rechtsstaat, dat we aan die rechtsstaat blijven werken en dat we niet in een spiraal van geweld, agressie en rechteloosheid worden meegezogen.

Om samen in vrijheid te kunnen leven, hebben wij de verantwoordelijkheid om een ieders eigenheid te respecteren en te tolereren. In dit verband zou ik graag uw Kerstboodschap willen aanhalen, waarin u stelde dat mensen alleen echt vrij kunnen zijn als zij zichzelf mogen zijn in een samenleving die accepteert dat mensen van elkaar verschillen. Dat is een kernwaarde van onze democratische rechtsstaat.

Juist wanneer we geconfronteerd worden met lafhartige aanvallen om onze rechtsstaat te ondermijnen, moeten we krachtiger dan ooit de kernwaarden van die democratische rechtsstaat uitdragen en verdedigen.

Onze democratische rechtsstaat heeft diepe historische wortels. Daar hebben wij het afgelopen jaar ook bij stil gestaan. Het Statuut van het Koninkrijk, dat het Caraïbisch en het Europees deel van ons Koninkrijk verbindt, bestond 60 jaar. Onze Grondwet, de basiswet voor onze samenleving, bestond 200 jaar. Daarnaast vierden wij vorig jaar en zullen wij ook dit jaar vieren dat ons Koninkrijk 200 jaar bestaat. In 2015 zullen wij ook gedenken dat ons tweekamerstelsel 200 jaar bestaat. Het was afgelopen jaar zelfs 550 jaar geleden dat de Staten-Generaal in hun vroegste vorm ontstonden.

In al die eeuwen hebben onze staatsrechtelijke instellingen zich steeds aangepast aan de geest en aan de eisen van de tijd. In verandering schuilt kracht, mits de basisprincipes van onze rechtsstaat, van onze parlementaire democratie en van onze constitutionele monarchie overeind blijven.

Politiek gezien wordt 2015 een belangrijk jaar, met de Provinciale Staten- en de Eerste Kamerverkiezingen in het vooruitzicht. Ook zullen een aantal ingrijpende decentralisaties worden uitgevoerd. Ik doel daarbij op de jeugdzorg, werk en inkomen en de zorg aan langdurig zieken en ouderen. De effecten daarvan raken veel burgers. Maar de decentralisaties trekken ook een wissel op de overheden en organisaties die de uitvoering moeten realiseren. Het zal van iedereen kracht, inzet, flexibiliteit maar vooral goede communicatie vergen om de decentralisaties goed te laten verlopen.

De economie vertoont inmiddels voorzichtig tekenen van herstel. Hoe dit herstel precies zal verlopen, blijft moeilijk te voorspellen. Dit betekent dat voor velen helaas de onzekerheid over hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt nog niet sterk vermindert. Het is voor de hele maatschappij van belang dat met name jongeren perspectief krijgen op werk en op een stabiele toekomst.

Majesteit,

Vorig jaar stelde ik dat u een vliegende start had gemaakt. Zoals u als ervaren vliegenier weet, is het na een vliegende start van groot belang om daarna snel de vaart er in te krijgen en te 'klimmen'. Zonder vrijpostig te willen zijn, zou ik op deze plaats de mening van zeer velen willen weergeven dat u daar buitengewoon goed in bent geslaagd. Samen met Koningin Máxima vervulde u talloze publieke optredens; vertegenwoordigde u ons land in het buitenland met verve en overtuiging en was u door uw betrokkenheid en medeleven in het verdriet over MH17 een verbindende kracht.

Het enthousiasme, de deskundigheid en de inzet waarmee u uw taak verricht, is een inspiratie voor velen. Ik zou graag het glas willen heffen op u, uw gezin, uw Huis en uw familie en op vrijheid in verbondenheid.